

Kansallisen laatu- järjestelmän kriteerit	Lain vaatimukset (viittaus lainsäädäntöön)	Lain ylittävä Sikavan ehto/toimintatapa	Laatujärjestelmän asiakirjat ja <u>luokitusehdot</u>
1) Sikaloiden terveys- luokitusrekisteri ennal- taehkäisevän tervey- denhuollon apu- välineenä 	-	Sikatiilojen terveydenhuollon seurantajärjestelmän ylläpito, toteutus ja kehitys	www.sikava.fi , laatukäsikirja, rekisteriseloste, Sikavan säännöt
2) Sikaloiden ter- veysluokitus 	-	Sikaloiden luokittelu perustasolle, kansalliselle tasolle ja erityistasolle. Terveysluokitus päivitetään Sikavaan kertyvien tietojen perusteella	Terveydenhuoltokäyntilomake ja -suun- nitelma, tutkimustulokset, lihantarkas- tustiedot, lääkekirjanpito ja hoitokoodit sekä Biocheck-arviointi
3) Kansallisen tason eh- dot 	-	Vapaaehtoiset toimet, jotka ylittävät lainsäädännön vaatimukset	Luokitusehdot
4) Vapaus porsasys- kästä 	Muu ilmoitettava eläintauti (MMMä 325/2021)	Porsasyskävyypävyys osoitettava näyttein porsastuotantosikalassa. Oireiden seuranta th-käynnillä kaikissa sikaloissa → merkintä yskäoireista johtaa hä- lytykseen rekisterissä.	Tutkimustulos Sikavassa, tieto oireiden esiintymisestä dokumentoitu th-käynti- lomakkeelle
5) Salmonellan nollato- leranssi 	Vastustettava ja ilmoitettava tauti (MMMä 325/2021). Kansallinen val- vontaohjelma, näytteenotto painot- tuu teurastamoihin ja leikkaamoihin	Salmonellavapaus osoitettava tilalla näytteenotoin liityttäessä ja seuranta- näytteet 3 vuoden välein, oireiden seuranta th-käynnillä	Tieto Sikavassa/th-käyntilomakkeessa
6) Dysenteria, aivastus- tauti ja kapiva- pau 	Muu ilmoitettava eläintauti (MMMä 325/2021)	Dysenteria-, aivastustauti- ja kapivapaus kliinisen tarkastuksen perusteella liityttäessä ja oireiden seuranta th-käynnillä	Tieto Sikavassa/th-käyntilomakkeessa
7) Muiden eläntautien oireiden esiintyvyyden seuranta 	Osa taudeista ilmoitettavia (MMMä 325/2021)	Läpikäynti jokaisella th-käynnillä ikäryhmittäin/tuotantovaiheittain erik- seen: A) erityistason tautivapaudet (PMWS, CI, perfringens tyyppi C B) mahdollisesti eläinkuljetuksiin vaikuttavat (sikainfluenssa, APP, sika- ruusu) C) sikalaan omaan toimintaan vaikuttavat tartunnat (mm. kokkidioosi)	Tieto Sikavassa/Th-käyntilomakkeessa eriteltynä ikäryhmittäin/tuotantovaiheit- tain

Kansallisen laatu järjestelmän kriteerit	Lain vaatimukset (viittaus lainsäädäntöön)	Lain ylittävä Sikavan ehto/toimintatapa	Laatu järjestelmän asiakirjat ja <u>luokitusehdot</u>
8) Vastuullisen sianlihan tuotannon kriteerit ja raja-arvot	-	Kuolleisuuden, koko- ja osaruho hylkäysten raja-arvot eivät saa ylittyä, lääkekirjanpito Sikavassa (raja-arvot)	Th-käyntilomakkeen kautta em. tiedot, yhteenveto ajetaan rekisteristä automaattisesti ½ vuosittain ja raja-arvojen ylitys näkyy Sikavassa punaisella
9) Terveysthuolto-sopimus	Sopimus ell kanssa vaaditaan vain lääkkeitä luovutettaessa (MMM 17/14) Eläinlääkäriltä ei edellytetä lisävaatimuksia	Edellytetään aina kaikilta Sikavaan liittyttäessä. Eläinlääkäriltä edellytetään Sikavan peruskoulutukseen osallistumista	Sikavan TH-sopimus rekisterissä Lista peruskoulutukseen osallistuneista eläinlääkäreistä Sikavan sivuilla.
10) Valtuutus	-	Liittyessään Sikavaan, tila antaa th-sopimuksessa valtuutuksen yhdelle tai useammalle eläinlääkärille, teurastamolle, neuvonnalle ja Sikavan toimihenkilöille valtuutuksen katsoa tietojansa. (Sikava on tietosuojalain alainen)	Rekisteriseloste Th-sopimus ja rekisteri Valtuutuslomake ja käyttöoikeusprofiilit
11) Terveysthuoltokäyntitiheys	Tila, jolle luovutetaan lääkkeitä varalle, käyntitiheydet MMM 17/14 LIITE 4 mukaisesti	Säännölliset th-käynnit edellytetään kaikille kansallisen tason tiloille: Käyntitiheys porsastuotanto- ja yhdistelmätiloilla vähintään 4 krt vuosi sekä lihasikaloissa 4 krt vuosi tai kerran/kasvatuserä Mikäli käyntiä ei tehdä säännöllisesti, rekisteri hälyttää ja lähettää muistutuksen. Jos käynti on 7 vk myöhässä, tilan luokitus putoaa.	
12) Terveysthuoltokäynnin sisältö	Tila, jolle luovutetaan lääkkeitä, th-käynnin sisältö määritelty MMM 17/14, mutta suppeampi kuin Sikavan terveydenhuoltokäynti, ei valmista lomaketta	Terveysthuoltokäynnillä eläinlääkäri havainnoi sikalan olosuhteita ja hoitokäytäntöjä sekä sikojen terveyttä, hyvinvointia ja käyttäytymistä. Eläinlääkäri havainnoi myös haittaeläintorjunnan onnistumista.	Sikava-TH-käyntilomake on web-pohjainen, jonka eläinlääkäri tallentaa suoraan rekisteriin
13) Terveysthuoltosuunnitelma	Tila, jolle luovutetaan lääkkeitä: th-suunnitelman sisältö määritelty MMM 17/14 liitteessä 4	Kaikille kansallisen tason tiloille TH-suunnitelma, joka päivitettiin v. 2021. Suunnitelman sisältö: eläinten hyvinvointi, tautisuojaus, lääkityssuunnitelma ja -ohjeet, näytteenotto ja tuotannon seuranta ja -raportit. Päivitetään vuosittain.	Sikava- TH-suunnitelman voi eläinlääkäri tallentaa suoraan Sikavaan web-lomakkeena
14) Erityistilanteiden asettaminen	Velvollisuus ilmoittaa tietyistä eläintaukeista sisältää salmonellan, kapin, aivastustaudin, porsasyskän ja dysenterian. Salmonella on lisäksi valvottava eläintauti. Eläintautilaki 76/2021 ja MMM 325/2021	Kansallisen tason luokitusehtoihin liittyvistä taudista, tautiepäilyistä tai muista erityistilanteista (mm. eläinsuojelu ja hyvinvointi-indeksi alhainen) tieto tilan tietoihin sekä tilan valtuuttamille tahoille rekisteriin, s-postiin tai tekstiviestinä. Mahdollinen luokitusmuutos ja korjaavat toimenpiteet.	Tieto erityistilanteista Sikavassa, korjaavien toimenpiteiden dokumentointi

Kansallisen laatu järjestelmän kriteerit	Lain vaatimukset (viittaus lainsäädäntöön)	Lain ylittävä Sikavan ehto/ toimintatapa	Laatu järjestelmän asiakirjat ja <u>luokitusehdot</u>
15) Tilan suojaaminen tarttuvilta taudeilta 	Eläintautilaki 76/2021 alkutuotantopaikan kirjallinen kuvaus menettelytavoista	Tautisuojausta tarkastellaan terveydenhuoltosuunnitelman laadinnan yhteydessä ja Biocheck-tautisuojausarviointia tehtäessä. Molemmat tehdään kerran vuodessa. Suositus, että välittömästi sikojen parissa työskentelevät henkilöt eivät harjoita villisian metsästystä. ETT:n ohjeistus, neuvonta ja tiedottaminen.	Sikavan terveydenhuoltosuunnitelma, ETT:n ohjeet , Biocheck-tulokset Sikavassa
16) Eläinten hankinnan ohjeistus kotimaassa 	-	Porsastuotanto- ja yhdistelmätilat ostavat siitoseläimet pääsääntöisesti erityistason tiloilta. Kerta-, jatkuva- tai osastotäyttöiset lihasikalat ottavat porsaita vain kansallisen tason tiloilta.	Terveysluokitustieto Sikavassa. Erityistason tiloilla tiukemmat terveys- ja tautisuojausvaatimukset ja erityistason tilojen tautisuojauksen katselmus vuosittain. Erityistason tiloista lista Sikavan verkkosivulla .
17) Terveydenhuoltotoimien kattavuus 	Kattavuus eläinten hyvinvoinnin otantavalvonnassa (väh. 1 % Suomen sikatiloista), täydentävien ehtojen valvonnassa (1 % kaikista tuensaa- jista), rehuvalvonta (0,5 % kaikista tuensaa- jista)	Keskitetty terveysluokitusrekisteri Sikava, johon kertyy tietoa ajan tasaisesti ja jonka kattavuus n. 97 % tuotetusta sianlihasta	Terveydenhuollon toimet tallentuvat järjestelmään, tietoa sikojen terveydentilasta, tietoa voidaan hakea eri parametrien avulla
18) Terveydenhuoltokäyntien auditointi 	-	Terveydenhuoltokäyntejä auditoidaan otannalla sisäisen riippumattoman tahon toimesta sekä ulkoisen kolmannen tahon toimesta	Auditointisuunnitelma, auditointiraportit
19) Rekisterin antamat hälytykset eläinten terveyteen ja hyvinvointiin liittyen 	-	TH-käyntilomakkeessa on määritelty kohtia (mm. olosuhteet), jotka voidaan asettaa hälyttämään, mikäli kohta arvostellaan heikoksi.	Toimintaohjeet erityistilanteisiin ja niiden seuranta. Raportointi ja ehkäisevät toimenpiteet
20) Lääkkeiden käytön seuranta 	Kirjanpitovelvoite (MMM 21/14) Lääkkeiden luovutus valtakunnalliseen eläinten terveydenhuolto-ohjelmaan liittyneille eläinten omistajille tai haltijoille (Laki eläinten lääkitsemisestä 387/2014)	Lääkkeiden käytön ja syiden seuranta Sikavassa. Vuosiyhteenvedot	Lääkekirjanpito Sikavassa
21) Sikojen hoitokoodit	-	Sikavassa on käytettävä hoitokodeja lääkkeiden käytön syitä ilmoittamaan.	Sikava ylläpitää sikojen hoitokoodiluetteloa, jota käyttävät, mm. eläinlääkäri- ja tuotannonseurantaohjelmat Sikavan rajapinnan kautta.

Kansallisen laatu järjestelmän kriteerit	Lain vaatimukset (viittaus lainsäädäntöön)	Lain ylittävä Sikavan ehto/ toimintatapa	Laatu järjestelmän asiakirjat ja <u>luokitusehdot</u>
22) Rehujen turvallisuuden varmistaminen 	Rehulaki 1263/2020 ja MMMa rehualan toiminnanharjoittamisesta 1266/2020 muutoksineen	Positiivilista on elinkeinon vapaaehtoinen tapa hallita rehu välitteistä salmonellariskiä. Tuottaja saa tietoa ETT:n positiivilistan avulla rehualan toimijoista, jotka noudattavat toiminnassaan lakisääteisen tason ylittäviä toimia salmonellan ja PED:n osalta. Sikava edellyttää pitopaikan omassa rehujen tuonnissa (sisämarkkinakauppa ja kolmasmaatuonti) ETT ry:n ohjeiden noudattamista. 6.11.2014 alkaen positiivilistalla olevat yritykset ovat sitoutuneet siihen, että eivät tuo sian veriplasmaa tai sitä sisältäviä rehuja Suomeen (PED-riski).	Positiivilistan säännöt ja ETT:n Rehuohjeet Positiivilista julkaistaan ETT:n kotisivuilla ja säännöllisesti Maaseudun Tulevaisuudessa ja Landsbygden Folkissa
23) Tilakohtaisten terveydenhuoltotietojen käyttö jäljitettävyyden apuvälineenä 	Ketjuinformaation vaatimukset ((EY) N:o 853/2004)	Sikava yhdistää tietoja jäljitettävästi, joita teurastamo voi hyödyntää	Pitopaikka kohtainen tieto sikalan terveystilanteesta
24) Eläinaineksen tuonti (sisämarkkinakauppa ja kolmasmaatuonti) 	EU:n eläinterveys säännöstö 2016/429. Sikojen sisämarkkinakaupassa noudatetaan delegoitua asetusta (EU) 2020/688. Suomi on virallisesti Aujeszky taudista vapaa täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2021/620 mukaisesti. Keinosiemennyskarjujen ja sperman sisämarkkinakaupassa on huomioitava lisäksi keinollisen lisääntymisen lainsäädäntö (delegoitu asetus (EU) 2020/686).	Pitopaikka noudattaa eläinten, sperman ja alkuiden tuonnissa ETT ry:n ohjeita. <ul style="list-style-type: none"> - tuontieläimiä/spermaa ETT suosittelee tuomaan vain PRRS-vapaista maista, poikkeus voidaan tehdä vain ETT:n hallituksen luvalla riittävien riskienhallintatoimien osoituksen perusteella. - ETT:n tuontiprotokolla sisältää tarkan ohjeistuksen tapauskohtaisesti: <ul style="list-style-type: none"> - selvitykset alkuperätilalta ennen tuonnin toteutusta: <ul style="list-style-type: none"> ▪ rokotusohjelmat, terveysseuranta, alkuperätilan eläinliikenne, tautisuojaus, lähietäisyydellä sijaitsevien sikaloiden sijainti ja tautistatus ▪ tarvittaessa ETT:n tekemä auditointi alkuperätilalla - ETT:n ohjeistama eristys alkuperätilalla näytteenottoineen - ETT:n lastauslupa; vasta kun tarvittavat dokumentit alkuperätilalta/ karanteenista/tutkimuslaboratorioista on saatu ja tarkastettu - ETT:n vaatimukset tuontikaranteenille kotimaassa: auditointi, vaatimukset sijainnille ja hlökunnan toimille, ETT:n ohjeiden mukainen näytteenotto kotimaan karanteenissa - ETT hyväksyy tuontierän, kun tuontiprosessi on toteutettu ETT:n ohjeiden mukaisesti 	<ul style="list-style-type: none"> - ETT:n yleisohjeet tuonnista www.ett.fi - tuoja saa tuontieräkohtaiset ohjeet ETT:ltä - ETT:n tilastot tuonneista ja yksityiskohtaiset dokumentit tuontieräkohtaisesti ETT:n arkistossa - Sikavan avulla seurataan karanteeneja ja erikseen niitä tiloja, joille tuodaan spermaa Norjasta
25) Lihantarkastustietojen hyödyntäminen	Asetus sikojen sairastuvuuden seurannasta (MMM 6/EEO/2012)	Lihantarkastustiedot käydään läpi th-käynnillä ja seurataan osana vastuullisen tuotannon raja-arvoja	Lihantarkastustiedot Sikavassa

26) Tautipurkauksista ja tautiriskeistä tiedottaminen	Ilmoitusvelvollisuus luetteloituista taudeista sekä muista torjuttavista sekä valvottavista ja muista ilmoitettavista taudeista (Eläintautilaki 76/2021 ja MMMa 325/2021)	Sisäinen tiedottaminen kohdistetusti mm. tekstiviestein, ETT:n verkkosivuilla ja Sikavan uutisissa.	Sikava uutiset/arkistot
27) Sikaterveydenhuollon jatkuva kehittäminen ja asiantuntijuus	-	ETU-sika-asiantuntijaryhmän kuuleminen kansallisen tason terveydenhuollon ylläpidossa ja kehittämisessä. Toimihenkilöiden erityisasiantuntemuksen ylläpito ja kehittäminen sikojen terveydenhuollossa ja sikataudeissa, sekä sikatalouden hyvä tuntemus kotimaassa ja muualla.	Työryhmämuistiot, tuottajien ja eläinlääkärien täydennyskoulutukset, toimihenkilöiden täydennyskoulutus,
28) Erityiset kriisinhallintatoimet	Eläintautilaki 76/2021 ja MMMa 325/2021 koskevat luetteloituja tautteja, muita torjuttavia, valvottavia ja muita ilmoitettavia tautteja.	Sikavan kansallisen tason vastustettavat taudit ovat vain ilmoitettavia tautteja paitsi salmonella, joka on myös valvottava tauti. Akuutissa epäily- tai tautipurkauma tilanteessa elinkeinolla vapaaehtoiset toimet, jotka menevät lainsäädännön yläpuolelle koskien myös vapaaehtoisesti vastustettavia tautteja. Esimerkiksi tautien saamiseksi hallintaan, tautien leviämisen estämiseksi ja saneeraamiseksi. Esimerkkeinä PED ja villisikojen metsästyskielto ASF:n varalta. Elinkeinolla on oma kriisinhallintaryhmä.	Sikavassa olevan tilojen th-historiatieto mahdollistaa tilanteen nopean riskienarvioinnin, jäljitettävyyden, mahdollisen näytteenoton suunnittelun /priorisoinnin (vaikuttavuus) Sikavan luokitus ja erityistilannemerkinä ovat avuksi eläinlogistiikan ohjauksessa. Sikavan hälytys- ja viestintäjärjestelmä mahdollistaa nopean ja kohdistetun tiedottamisen mm. tuottajille, eläinlääkärille ja teurastamoille.
29) Biocheck tautisuo- jauksen arviointityökalu osana Sikavaa 	-	Biocheck.UGent® -tautisuo- jauksen arviointimenetelmä on integroitu 19.11.2018 osaksi Sikavan terveysluokitusrekisteriä tilan tautisuo- jauksen tason arvioimiseksi ja toiminnan kehittämiseksi. Kansallisen tason luokitus- tusehdon mukaisesti tehdään 12 kk välein.	Biocheck-arviointi löytyy Sikavasta tilan tiedoista kohdasta Th-käynnit ja -suunnitelmat. Tilan tulosta verrataan suomalais- ten vertailutilojen keskiarvoon.
30) Hyvinvointi-indeksi	-	Sikavan hyvinvointi-indeksilaskenta perustuu terveydenhuoltokäynneillä tehtyihin havaintoihin. Indeksit lasketaan puolivuositain menneen vuoden keskiarvoina ja vertailuksi lasketaan indeksi myös aina viimeisimmän terveydenhuoltokäynnin perusteella. Indeksit kertoo millä tasolla tilan eläinten hyvinvointi on verrattuna kaikkien Sikavan pitopaikkojen indeksien keskiarvoon. Indeksien tulos havainnollistuu Sikavassa liikennevalojen väreillä.	Hyvinvointi-indeksi löytyy Sikavasta tilan tiedoista kohdasta Th-käynnit ja -suunnitelmat. Indeksit kertoo millä tasolla tilan eläinten hyvinvointi on verrattuna kaikkien Sikavan pitopaikkojen indeksien keskiarvoon.